

BEKJEMPELSE AV LUPIN

Tekst og foto: Einar Eriksen

Hvorfor bekjempe lupin?

- Hagelupin (*Lupinus polyphyllus*) er en innført art i Norge.
- Planten ekskluderer stedegne planter: Skygger ut og endrer jordforholdene.
- Svartelistede arter svekker biomangfoldet. Hagelupin er i risikoklasse «svært høy» på Norsk svarteliste.
- Jærlupin (*Lupinus perennis*) og sandlupin (*Lupinus nootkatensis*) er litt mindre, men bekjempes på samme måte som hagelupin.

Ofte lett tilgjengelig

- Lyskrevende, men kan gå inn i relativt åpne skoger og kratt.
- Skjøtselsplaner bør tilpasses slik at engene, veikantene eller plenene med lupiner blir slått på riktig tid med plenklippere, utleggerarm fra traktor eller lignende.

SLÅTT

Første slått – som hovedregel før 10. juni i Sør-Norge

Før blomstring (eller kort tid etter blomstring har startet). Regn med at det dannes blomster i slutten av mai eller tidlig i juni*. Slå så nærme bakken som mulig.

** Gjelder Sør-Norge, og tidspunktet må tilpasses lokale forhold. I Nord-Norge blomstrer planten så sent som i juli, men lupin er sjelden noe stort problem i landsdelen.*

Andre slått

Fem til seks uker etter første slått.

Gjenta i tre til fem år

Senere

Slått én gang per sesong før blomstring eller senest før frøsetting. Områdene en behandler må overvåkes og eventuelt behandles i minst ti år. Frøene kan være spiredyktige i inntil 50 år.

LUKING

Der det er få lupiner kan en luke eller grave opp plantene og gjenta behandlingen flere ganger i løpet av sesongen.

SPRØYTING

Sprøyting er sjeldent aktuelt. Anbefalt tidspunkt for eventuell sprøyting er mai måned. Bruk middel med glyfosfat som virkestoff. Gjenta om nødvendig.

Ved behandling etter blomstring og frøutvikling, bør plantehodene plukkes av og sendes til forbrenning.

Unngå spredning

- Vask maskiner etter slått av lupiner med utviklede frø for å unngå å spre frø til nye områder, og børst jord og planterester av skoene.
- Unngå jordflytting fra områder med lupiner.
- Oppsamlet strøsand vil kunne spre planten.

Gjenkjenn lupinen i alle stadier

- Store blomsterstander når plantene er i blomst. Fargen på blomsten kan være blå, lilla, rosa eller hvit.

- Mangekoblede blader i palmeform gjør lupin lett å kjenne igjen også før blomstring - idéelt tidspunkt for slått.

Bildet over viser bønner med frø i. Det er enkelt å knekke stengelen slik at hele øvre del av planten med alle bønnene kan samles inn og sendes til forbrenning. Å slå plantene i dette stadiet uten innsamling av frøkapsler vil være til liten nytte.

Det sitter rundt åtte frø i hver bønne. Senere vil frøene tørke og det kjøttfulle innholdet i bønnene vil forsvinne (tørker ut). Bønnene åpner seg, og frøene faller på bakken. Spredning til nye områder skjer relativt sakte fordi frøene er tunge og spres verken med vinden eller ved hjelp av dyr.